

MILDEC – PLANUL DE INDUCERE ÎN EROARE/ MASCARE, PARTE COMPONENTĂ A PLANULUI DE OPERAȚII

MILDEC – THE MILITARY DECEPTION/ CONCEALMING PLAN, AS PART OF THE OPERATION PLAN

Lt.col.drd. Daniel POP*

Planul de inducere în eroare și de mascare la fel ca și celelalte elemente componente ale operațiilor informaționale trebuie să se afle într-o strânsă conexiune cu acestea și să sprijine comandantul în atingerea scopurilor operației. Împreună, aceste capacități vizează decidenții adversarului și afectează sistemul informațional al acestora și implicit procesul de luare a deciziei. Din acest motiv, acest gen de activitate necesită o foarte bună cunoaștere a adversarului și a procesului de luare a deciziei de către acesta. Pe timpul elaborării concepției, comandantul trebuie să acorde o atenție deosebită asupra reacției pe care dorește să o aibă forțele adversarului în momentele importante ale luptei. Aceste dorințe vor fi transformate în obiective ale acțiunilor de inducere în eroare.

Military Deception and Concealment Plan as well as other core capability of information operations have to support the commander to achieve the objectives and goal of operation. Jointly, these capabilities aim at the adversary leaders and affect their informational system and, as a matter, of course, the military decision making process. Therefore, this activity requires very good knowledge concerning adversary's military decision-making process. During the concept of operation development, commander has to pay attention to the desired enemy's reaction through the important moments of operation. These desires are transformed into the objectives of the misleading actions.

Cuvinte-cheie: inducere în eroare/mascare; înșelarea adversarului; ascundere.

Keywords: deception/concealment; deception of the adversary; camouflage.

În ultimele două decenii, binomul ascundere-înșelare s-a modificat substanțial datorită evoluției tehnologice, a doctrinelor și a conceptelor din domeniul cercetării. Ascunderea a devenit tot mai greu de realizat astfel că accentul a căzut tot mai mult și mai mult pe componenta de inducere în eroare. Acest lucru fiind posibil și din cauza aspectului „invizibil” și mai greu de contracarat al acțiunilor din acest domeniu.

De altfel, specialiștii militari, în ultima vreme, din punctul de vedere al acestui gen de acțiuni, au cunoscut o scindare, fiind cunoscute două curente în domeniu. Unul clasic tradiționalist, care păstrează acest gen de acțiuni în sfera operațiilor informaționale ca și capabilitate distinctă ce poate

genera superioritate în mediul și în spațiul de confruntare dintre doi sau mai mulți adversari și un alt curent de opinie, care consideră că inducerea în eroare/mascarea se face în cadrul operațiilor psihologice, în întreg spectrul electromagnetic (capcane termice, impulsuri electromagnetice de simulare a existenței unor ținte sau poziții etc.) ori se materializează prin mascarea obiectivelor folosind o gamă largă de mijloace (plase de mascare, vopsele special, poliedrii, foite de staniol etc.) și tocmai de aceea nu se justifică a fi domeniu distinct.

Delimitări conceptuale

În opinia specialiștilor militari americani, acest gen de acțiuni sunt destinate pentru a înșela în mod deliberat factorii de decizie ai adversarului cu privire la capacitățile, intențiile și acțiunile forțelor proprii, determinându-l pe acesta să acționeze într-o anumită situație; inducerea în eroare și mascarea sunt activități complementare,

* *UM 1331, Brigada 81 Mecanizată „General Grigore Bălan”, Bistrița*
e-mail: dan2003cj@yahoo.com

care caută să orienteze greșit analizele adversarului, determinându-l să ajungă la concluzii false. Pentru a avea succes, o activitate de inducere în eroare/mascare trebuie să fie făcută „vizibilă” pentru sistemul adversarului de procurare a datelor și a informațiilor și modelată în așa fel încât să fie considerată credibilă de către comandantul și personalul forțelor adverse.¹

În armata României, Doctrina operațiilor informaționale stipulează că: „Inducerea în eroare/mascarea urmărește înșelarea adversarului prin acțiuni de imitare, disproporționare, ascundere etc, în scopul obținerii efectelor dorite asupra percepției, puterii de înțelegere și capacității de reacție a adversarului”. Ca urmare, din această definiție și din metodele folosite de operațiile psihologice (manipulare, intoxicare, propagandă etc.), reiese clar faptul că oricare dintre ele poate fi considerată sau poate deveni metodă pentru îndeplinirea scopurilor celeilalte, considerată de bază la un moment dat. Din acest punct de vedere devenim și noi partizanii existenței a două genuri distincte pentru procedeele de inducere în eroare și identificăm unul de natură informațională și unul de natură psihologică.

Cele de *natură informațională* au la bază schimbarea intenționată a conținutului mesajelor transmise țintei, ca de exemplu: prezentarea intenționată a unei informații distorsionată, prezentarea numai a unei părți a mesajului și a unei părți subiective a acestuia, omiterea intenționată a unei părți a acestuia de multe ori a celor mai importante, prezentarea doar acelor părți care sunt favorabile planificatorului, supraîncărcarea receptorului cu informații astfel încât timpul pentru analiză să fie mărit, iar capacitatea de analiză redusă etc.

Cele de *natură psihologică* exploatează inconsistența și vulnerabilitatea personalității receptorului în avantajul celui care planifică acest gen de acțiuni. Ambele genuri se bazează pe o analiză minuțioasă, constantă și de lungă durată a audienței țintă, pe baza informațiilor provenite din surse deschise, dar și de la structuri de informații specializate.

Consider că acțiunile de inducere în eroare/mascare nu sunt legate exclusiv de domeniul INFO OPS, deoarece acest gen de acțiuni poate fi raportat și la demonstrația de forță sau atacul fals ori de scurtă durată cu caracter limitat. Datorită faptului ca acest

gen de acțiuni și celelalte genuri de acțiuni din cadrul INFO OPS se susțin reciproc, cei care participă la elaborarea planurilor de operații informaționale trebuie să fie implicați și în elaborarea planurilor de inducere în eroare/mascare.

Planificarea din primele momente ale operației militare, a activităților de mascare și de inducere în eroare va genera adversarului o percepție greșită asupra tăriei, dispunerii și posibilităților forțelor proprii și ale aliaților.

Ne raliem și noi ideii specialiștilor militari americani, exprimată în JP 3.13-4 Military Deception (2009), că acest gen de acțiuni se execută nu doar la nivel strategic, ci și la nivel operativ și tactic.

La nivel strategic, de cele mai multe ori urmărindu-se ca prin declarații făcute la nivel înalt de către lideri politici sau militari să se lase o impresie eronată asupra adevăratelor intenții, posibilități astfel încât liderii adversarului să treacă la elaborarea unor estimări și planuri total greșite și care pun în avantaj forțele proprii și pe cele ale aliaților.

La nivel operativ, se încearcă influențarea deciziilor comandanților eșaloanelor operative atât pe timpul pregătirii, cât și pe timpul ducerii acțiunilor militare, astfel încât să se obțină avantaj pentru forțele proprii până la structurile de nivel tactic.

În ceea ce privește nivelul tactic, se merge până la insuflarea comandanților adversarului de la nivel tactic a unei imagini greșite a câmpului de luptă, cu ținte false, semne de demascare a forțelor total eronate, astfel încât să-l determine să-și poziționeze forțele greșit și totodată în favoarea forțelor aliate, astfel încât în momentul descoperirii de către acesta a realității existente, timpul de reacție și de decizie să fie insuficient sau chiar inexistent.

Proceduri, tehnici, tactici și mijloace de inducere în eroare a adversarului

Procedurile de inducere în eroare sunt foarte variate și diferă de la o operație la alta. Ele se execută în conformitate cu ghidul comandantului, elaborat pentru planul de operație militară în care se regăsesc și acțiunile de inducere în eroare.

Tehnicile de inducere în eroare, după părerea specialiștilor americani, exprimată în JP.3-13-4 Military Deception, sunt în număr de patru: atacul fals, demonstrația de forță, înșelarea și expunerea.

Nu voi mai aborda mult prea cunoscutele deja tehnici respective, atacul fals și demonstrația de forță, ci pe scurt ne vom referi la celelalte două.

Înșelarea constă în falsuri atent pregătite și într-un mod cât mai inventiv concepute pentru a-l induce în eroare pe adversar și a-l face să creadă că a obținut un avantaj informațional asupra forțelor aliate. Acestea se caracterizează prin expunerea deliberată a unor informații false sau foarte confuze, care fac elementele de colectare și de analiză ale adversarului să creadă că prin punerea cap la cap a acestora au reușit să intre în posesia unei imagini reale a acțiunilor și a intențiilor forțelor aliate. Sunt, de regulă, consumatoare de resurse și timp, ceea ce face ca procesul de luare a deciziei adversarului nu doar să fie îndreptat către o direcție greșită, dar și foarte anevoios.

Expunerea reprezintă activitățile prin care lucruri practic inexistente, unități, obiective, capacități ale forțelor aliate, sunt simulate și introduce în „povestea” generală de inducere în eroare a adversarului.

Tacticile de inducere în eroare variază de la operație la operație în funcție de timp, durată, obiective, mijloace tehnice și echipamente. Acestea pot fi: intensificarea mascării, redislocarea forțelor, tehnicii și echipamentelor descoperite de către inamic; crearea percepției la adversar că în luptă vor fi introduce forțe noi sau tehnică și echipamente noi, de ultimă generație; întărirea ideilor preconcepte ale adversarului; distragerea atenției adversarului de la anumite activități; supraîncărcarea cu informații a structurilor de supraveghere, observare și analiză ale adversarului; crearea unei false iluzii despre puterea reală de luptă realizată într-un anumit loc și timp; realizarea unei confuzii la nivelul elementelor de analiză asupra locului, intențiilor, unităților, echipamentelor, activităților forțelor proprii sau ale alianței în scopul realizării surprinderii; reducerea cât mai mult posibil a capacităților adversarului de realizare a unei imagini comune a câmpului de luptă, clare sau distorsionarea cât mai mult a acesteia.

Inducerea în eroare implică utilizarea a trei mijloace de bază: fizice, tehnice și administrative. Aceste mijloace pot fi folosite individual sau combinate câte două sau toate trei, în funcție de situație.

Mijloacele fizice cuprind activitățile și resursele folosite pentru distribuirea unor anumite informații

sau blocarea altora pentru adversar. Acestea, de regulă, cuprind: deplasarea forțelor, exerciții și antrenamente, acțiuni tactice și logistice, activități de cercetare și supraveghere, testarea și evaluare unor forțe sau echipamente, machete, mulaje și alte ținte false etc.

Mijloacele tehnice reprezintă acele resurse materiale și tehnicile implicite de utilizare a acestora folosite pentru distribuirea unor anumite informații sau blocarea altora pentru adversar. Orice mijloc folosit și orice tehnică întrebuințată pentru realizarea inducerii în eroare a adversarului trebuie să fie în acord cu legile civile și internaționale. Există o varietate de mijloace tehnice utilizate în acest scop, ca de exemplu: emisia, absorbția, bruiatul, reflecția de energie executate în mod planificat; emisia chimică sau biologică ori suprimarea acestora; emisia sau suprimarea particulelor nucleare; multimedia (radio, televiziunea, emisii de mesaje etc.).

Mijloacele administrative includ metodele, tehnicile și resursele destinate pentru distribuirea unor anumite informații sau blocarea altora pentru adversar prin voce, fotografii, documentare sau alte probe fizice.

Relaționarea acțiunilor de înșelare și de inducere în eroare cu celelalte elemente constitutive de bază ale operațiilor informaționale

În ideea de respectare a principiului unității de efort și de îndeplinire a obiectivelor comune ale campaniei, deconflictizarea componentelor operațiilor informaționale și coordonarea acestora face ca fiecare dintre acestea să aibă un rol mai mare sau mai mic în ducerea acțiunilor de inducere în eroare și mascare, care variază de la campanie la campanie.

PSYOPS, de regulă, vizează grupuri țintă, iar MILDEC vizează indivizi, care pot fi din cadrul acestui grup sau din afara grupului vizat de PSYOPS. Un exemplu de aceste grupuri care ar putea fi vizate de către PSYOPS în sprijinul operațiilor de inducere în eroare, ar putea fi: grupul de comandă, de planificare a adversarului, elemente specific din cadrul statului major, diferite grupuri de interes nonmilitare, dar care pot influența politica de apărare, sistemul de informații etc. Transmiterea unor anumite informații adevărate, în mod discret, prin cadrul PSYOPS unor așa-numiți „chei de

comunicare”, pe canale informale, poate întări ceea ce acțiunile de inducere în eroare vor să transmită audienței țintă. În asemenea manieră, acțiunile de inducere în eroare nu transmit informații doar țintelor de dus în eroare, ci și audienței țintă a operațiilor psihologice.

OPSEC și acțiunile de inducere în eroare au ambele rolul de a nu lăsa inamicului culoar către adevăratele activități, intenții, locații și capacități ale forțelor proprii. O analiză atentă asupra OPSEC generează grupului de planificare vulnerabilitățile din securitatea unei operații militare. Pentru acoperirea acestor vulnerabilități se destină acțiuni de înșelare, care distrag atenția elementelor de colectare ale inamicului sau o canalizează spre alte direcții. În același mod, păstrarea secretului asupra acțiunilor de înșelare și de mascare executate în cadrul operației militare în întreaga arie face parte din sprijinul reciproc dintre OPSEC și MILDEC. Acest lucru ajută la ținerea la distanță a elementelor de culegere a informațiilor ale adversarului de adevăratele intenții, posibilități și locații ale forțelor proprii.

Acțiunile de război electronic pot sprijini tehnicile (prezentate anterior) de inducere în eroare. În aceeași măsură, ofițerii panificatori trebuie să se asigure că sub nici o formă acțiunile de război electronic nu vor întrerupe acțiunile de inducere în eroare sau bloca acțiunile elementelor care realizează, coordonează sau generează feedbackul acțiunilor de inducere în eroare. Inducerea în eroare în spațiul electromagnetic este atât o formă de atac electronic, cât și un mijloc tehnic al acțiunilor de inducere în eroare. Din categoria aceasta fac parte inducerea în eroare prin: manipularea în spațiu electromagnetic, simularea în spațiu electromagnetic și imitația în acest mediu. Pentru mai multe detalii despre aceste trei componente recomand studiarea JP 3-13.1 Joint Doctrine for Electronic Warfare, ediție 2012.

Între operațiile în rețelele de calculatoare și cele de inducere în eroare există o strânsă legătură care se manifestă într-un mod destul de variat. De exemplu, generarea prin intermediul acțiunilor de inducere în eroare a inamicului, a unei imagini greșite despre adevărata rețea de lucru și atragerea acestuia într-o rețea în care forțele proprii sunt încurajate să o folosească pentru socializare sau alte aspecte generale ale vieții. În plus, prin acțiunile de inducere în eroare se creează pentru principalele noduri de comunicații o imagine asemănătoare

cu orice element combativ, iar acțiunile directe de distrugere ale adversarului îndreptate împotriva locațiilor serverelor sunt direcționate spre locuri marcate cu machete sau practic inexistente. Cu toate acestea, ofițerii din grupul de planificare, pentru a asigura succesul acestor acțiuni de sprijin reciproc al celor două componente, trebuie să aibă solide cunoștințe tehnice, sau să fie implicați în acest sens ofițeri de acest gen. Ceea ce este de notat este faptul că sub nicio formă acțiunile de inducere în eroare în rețelele de calculatoare sau pentru sprijinul operațiilor executate în rețelele de calculatoare, nu trebuie să afecteze activitatea reală de conducere și de coordonare executată în rețelele de calculatoare.

Acțiunile directe și MILDEC cunosc un sprijin reciproc, am putea spune, atât sub aspect ofensiv, cât și defensiv, în sensul că executarea unui atac fals pe o anumită direcție de către forțele proprii, distrage atenția inamicului de la locul real al atacului. În aceeași manieră, elaborarea unui plan de mascare bine croit pe operația militară, întărit de acțiuni de inducere în eroare planificate și concepute cu inventivitate, duce la scoaterea elementelor proprii de sub posibilitățile acțiunilor directe ale adversarului, făcându-le practic ineficiente sau lipsite de fond.

Securitatea fizică este strâns legată de succesul acțiunilor de inducere în eroare a adversarului. Comandantul fiecărei structuri trebuie să se asigure că securitatea fizică este cuprinsă ca parte componentă a fiecărei faze de planificare și de execuție a acțiunilor de inducere în eroare astfel evitându-se măsurile de contrainducere în eroare ce ar fi putut fi luate de către adversar.

În aceeași manieră, activitatea de informare publică nu trebuie să demaște acțiunile de inducere în eroare ce au fost planificate sau în curs de desfășurare. Problema devine sensibilă și trebuie gestionată în mod corespunzător atunci când planul de inducere în eroare are acțiuni vizibile pentru opinia publică și mass-media. Responsabilitatea gestionării situației revine ofițerului de relații publice al eșalonului care a planificat acțiunea de inducere în eroare, astfel încât să nu fie compromisă nici această acțiune, dar nici din dorința de a o proteja să fie compromisă acțiunea militară în sine.

Activitatea elementelor de CIMIC trebuie executată astfel încât să transpună în teren nivelul de ambiție și intenția elementului politic și a celui

militar strategic, însă în același timp să nu intre în zona, locul și timpul de execuție în conflict cu ceea ce PSYOPS transmite audienței sale, operațiile în rețele de calculatoare execută pe blogurile civile și nici a ceea ce se execută din cadrul planului de inducere în eroare.

Camuflarea și mascarea sunt acțiuni asimilate inducerii în eroare, dar ele sunt de fapt diferite. Camuflarea este activitatea de folosire a materialelor naturale sau artificiale de pe personal, tehnică sau loc de dispunere cu scopul de a crea confuzie, a-l direcționa pe un drum greșit și a-l deruta pe adversar. Mascarea se referă la totalitatea măsurilor de protecție împotriva observării și a supravegherii executate de către adversar. În același timp, așa cum am specificat la începutul materialului, acțiunile de inducere în eroare sunt pentru direcționarea și canalizarea intenționat greșită a personalului din grupul de planificare al inamicului în luarea unei decizii care să ne avantajeze sau pentru a avea sau nu a avea o reacție favorabilă nouă. Mascarea și camuflarea furnizează practic protecție pentru acțiunile de inducere în eroare mai ales la nivelul structurilor tactice care, de regulă, le execută sau pune în aplicare, acoperind practic adevăratele intenții sau intenție de înșelare.

Rolurile și responsabilitățile personalului care planifică acțiunile de înșelare și de inducere în eroare

Nu fiecare operație necesită pentru îndeplinirea obiectivelor sprijinul unei operații de inducere în eroare, însă când vorbim despre operații de tip *Joint* aici trebuie să luăm în considerare și acest aspect. Comandantul, după stabilirea obiectivelor misiunii, stabilește și care dintre acestea sunt ale INFO OPS, iar în cadrul analizei misiunii, în urma recomandărilor primite de la statul major stabilește care dintre obiectivele specifice INFO OPS vor fi duse la îndeplinire prin MILDEC.

J-3/J-5(G-3/G-5) sunt cele două secții care poartă răspunderea planificării acestui gen de acțiuni. Celula de INFO OPS din cadrul secției de operații și, în special, elementul din cadrul acesteia a cărui sarcină principală este MILDEC va fi cooptată în cadrul structurii de planificare pe timpul elaborării noului plan de operații. Datorită sensibilității acestui gen de acțiuni, membrii celulei INFO OPS vor elabora, înainte de începerea procesului propriu-zis de planificare, pașii de urmat pentru obținerea aprobării în vederea

accesului la informațiile din conținutul planului de inducere în eroare, nivelul de acces, precum și lista funcțiilor cu drept de cunoaștere parțială sau integrală a acestui document. Tot aceste două secții (J-3/J-5(G-3/G-5) sunt cele care se vor asigura prin elementele de specialitate că MILDEC a fost inclus în mod corespunzător și la locul potrivit, conform obiectivelor de îndeplinit repartizate în urma analizei misiunii, în designul operației.

Șeful celulei INFO OPS din cadrul J 3 (G 3) este cel care este reponsabil de dezvoltarea concepției MILDEC pentru COA aprobat și să se asigure că totul are loc, în faza de execuție, conform planificării.

Responsabilul cu MILDEC din cadrul celulei INFO OPS elaborează pentru fiecare curs de acțiune, pe baza obiectivelor de îndeplinit repartizate INFO OPS, variante ale acțiunilor de inducere în eroare. În momentul în care unul din COA în conținutul căruia sunt prevăzute acțiuni de inducere în eroare a fost ales pentru dezvoltarea concepției, responsabilul cu acest gen de acțiune împreună cu alți membri ai celulei INFO OPS sau chiar din afara acesteia, trece la dezvoltarea planului de acțiune pentru aceste acțiuni. Din cauza caracterului mai sensibil al acestui gen de acțiune și din cauza nivelului de restricționare a accesului la planul de inducere în eroare, este de datoria responsabilului MILDEC să intre în contact cu planificatorii din afara celulei INFO OPS care pot beneficia în domeniul lor de activitate de ajutorul punerii în aplicare a MILDEC.

Dacă ar fi să statuăm rolurile ce revin elementelor din cadrul statului major am putea spune că:

Comandantul este persona care:

- în urma analizei misiunii identifică sarcini de inducere în eroare a adversarului specifice și implicite;
- hotărăște dacă va utiliza inducere în eroare pe parcursul operației;
- ordonă statului major să stabilească utilitatea unei eventuale acțiuni de inducere în eroare;
- dacă acțiunea de inducere în eroare sau înșelare este realizabilă (ar putea fi irealizabilă din cauza lipsei de timp sau resurse) elaborează odată cu ghidul inițial al comandantului forma primară a obiectivelor pentru MILDEC;
- aprobă obiectivele MILDEC, planul și scenariu (povestea care stă în spatele acțiunii), alocă resursele necesare succesului acțiunii;

- face cerere la eșalonul superior pentru sprijin atunci când situația o impune;

- stabilește momentele optime de exploatare a succesului acțiunii de înșelare precum și de contracarare a acestui gen de acțiuni executate de către adversar.

J-2(G-2) este elementul care:

- execută evaluarea în vederea stabilirii vulnerabilităților adversarului ce pot fi exploatare cu ajutorul MILDEC;

- asistă comandantul prin furnizarea perspectivelor asupra capacității adversarului de analiză, procesare și filtrare a informației;

- furnizează informații despre adversar în ceea ce privește reacția acestuia la acțiunea de înșelare care se execută;

- sprijină OPSEC și acțiunile de contracarare a acțiunilor de înșelare executate de către adversar în scopul protecției forțelor proprii.

Secția sau compartimentul operații:

- stabilește în cadrul celei de INFO OPS responsabil cu MILDEC;

- propune comandantului obiectivele și concepția pentru operația de înșelare inclusiv povestea care trebuie să stea în spatele acesteia;

- elaborează planul acțiunii și se asigură că este pus în aplicare în mod corespunzător;

- elaborează indicatorii de eficacitate pentru evaluarea acțiunii de înșelare planificate;

- deține controlul asupra modului și a momentului încetării acțiunii de înșelare.

Celelalte compartimente din cadrul statului major asigură sprijin de specialitate în baza solicitării responsabilului MILDEC în vederea asigurării îndeplinirii obiectivelor stabilite în planul de inducere în eroare și totodată pentru deconflictizarea acțiunilor din domeniul propriu ce pot interfera cu acțiunile de înșelare executate în baza planului de inducere în eroare.

Executarea acțiunilor de înșelare și de ducere în eroare

Baza execuției acestui gen de acțiuni este planul de inducere în eroare însă de foarte multe ori este posibil ca realitatea să devină mult mai dinamică decât planificatorul a anticipat. Din acest motiv, ca și în cazul altor operații, evaluarea și controlul sunt foarte importante.

La fel ca fiecare operație, acțiunea de înșelare se declanșează în baza unui OPORD însă când are

loc independent și de sine stătător atunci este de ajuns doar aprobarea executării și începerii acțiunii respective.

Odată cu începerea acțiunii de înșelare, elementul coordonare devine foarte important. Această coordonare trebuie executată indiferent de cine este inițiatorul planului, la toate nivelurile atât strategic, cât și operativ și tactic. Plecare unei companii la atac pe o anumită direcție ar putea declanșa atacul și altor structuri sau mai rău retragerea pe o anumită direcție ar putea genera retragerea pe mai multe direcții. Ca urmare, trebuie să existe o coordonare atât pe verticală, cât și pe orizontală în vederea obținerii unei sincronizări optime între structuri și, bineînțeles, între operația reală și cea de înșelare. Asta ajută în același timp și la creșterea credibilității asupra acțiunii de inducere în eroare. Rolul important odată cu declanșarea MILDEC îl au elementele de cercetare și informații care ajută la identificarea feedbackului venit din partea adversarului. Acest lucru poate arăta ce trebuie modificat sau menținut din planul inițial. În funcție de semnalele date de către compartimentul J-2(G-2) reiese dacă încetarea acțiunii poate fi dată conform planului sau este nevoie să fie încheiată mai devreme.

Momentul încheierii acțiunii este de asemenea unul foarte important care de cele mai multe ori implică unele riscuri suplimentare. Desigur putem spune că o acțiune de inducere în eroare a fost încheiată cu succes când inamicul nu si-a dat seama că această acțiune a avut loc, că practic el a fost păcălit în mod voit. Planificarea unei astfel de încheieri pentru MILDEC care să nu trezească suspiciuni adversarului ca a fost ținta unei astfel de acțiuni este o cerință esențială și totodată greu de realizat pentru responsabilul cu MILDEC. Semnalul de încheiere al acțiunii de înșelare înseamnă practic atingerea acelei stări dorite de către decident sau planificator, în care adversarul a înțeles, a acționat sau nu a reacționat. În funcție de dinamica acțiunilor, unele procedee sau mijloace de încheiere a MILDEC prevăzute în planul inițial pot fi menținute unele schimbate sau unele să necesite efectiv un proces scurt de decizie și găsim a soluției favorabile pentru succesul acțiunii. Ca orice moment important din cadrul unei acțiuni militare și partea de încheiere, mai ales în cazul MILDEC, are un rol important și de multe ori comandantul inițiator al acțiunii trebuie să primească aprobare de la eșalonul superior pentru a încheia acțiunea pentru

a nu compromite accidental prin aceasta o acțiune reală în curs de executare sau de declanșare. La acest aspect se adaugă și faptul că poate momentul încheierii trebuie susținut de către resursele puse la dispoziție de către eșalonul superior.

În concluzie, menționez că obținerea succesului de către cei care planifică operațiile militare se bazează în mare măsură pe modul în care aceștia sunt în măsură să planifice acțiunile de înșelare, ducere în eroare și mascare cele mai potrivite și credibile, în scopul ascunderii adevăratelor intenții și obiectivelor urmărite în cadrul campaniei. Acțiunile de înșelare și de inducere în eroare a adversarului variază în funcție de tipul misiunii, adversar, locul de desfășurare și ducere a operației militare, echipamentele disponibile și uneori chiar și climatul politic. Descoperirile tehnologice permit acum forțelor să folosească o gamă largă de tehnici de înșelare. Pe de altă parte, scopul stabilit pentru operațiile de înșelare și de inducere în eroare este limitat de timpul și resursele avute la dispoziție pentru planificarea și executarea acestor operații. Cu toate acestea, el trebuie să se înscrie în scopul și efortul general al operației militare. Ca urmare, o planificare corespunzătoare, bazată pe timpul avut la dispoziție pentru pregătire, execuție și eventual recuperarea personalului, pe o sincronizare perfectă a tuturor activităților cuprinse în planul de ducere în eroare/înșelare și mascare, precum și pe informații corecte coroborate cu resursele avute la dispoziție, precum și pe orice alți factori esențiali pentru acest gen de operații, este esențială pentru obținerea succesului acestui gen de acțiuni. În plus, trebuie avut în vedere că riscul este un factor cheie

care trebuie luat în calcul pe timpul procesului de planificare pentru fiecare fază de execuție. Comandații de la toate eșaloanele trebuie să ia în calcul riscurile generate de succesul sau insuccesul acțiunilor de înșelare și inducere în eroare și implicațiile acestora asupra operației militare pe care o conduce.

Pentru asigurarea succesului acestor acțiuni aplicarea principiului „nevoia de a cunoaște” este o condiție obligatorie.

NOTE:

¹ J.P.3-13, *Doctrina pentru operații informaționale a SUA*, cap. II, pct. 10 lit. c., 2012.

BIBLIOGRAFIE

- Gerwehr Scott and Glenn Russell, *The Art of Darkness: Deception and Urban Operations*, Rand, 2000.
- Hesketh Roger, *The D-Day Deception Campaign*, Woodstock, 2002.
- Kopp C., *Classical Deception Techniques and Perception Management vs. the Four Strategies of Information Warfare*, Clayton School of Information Technology, Monash University, Australia, noiembrie 2005.
- Lloyd Mark, *The Art of Military Deception*, Cooper, Leo Books, 1997.
- Col. Popescu Eugen Anton, *Contribuția inducerii în eroare la planificarea și executarea campaniilor*, în Revista „Gândirea militară românească”, 6/2013.
- Joint Publication 3-13.4, Military Deception*, 13 July 2006.